

La granota bullida

MARÍA BURREL

PORTAVEU DE CIUTADANS AJUNTAMENT DE LLEIDA

SILLANCEM una granota en un recipient amb aigua bullint, la granota saltarà immediatament. Però si la llancem en una olla amb aigua a temperatura ambient i encenem el foc, la granota es quedarà quieta i el seu cos s'anirà adequant a la temperatura de l'aigua mentre augmenta de graus. Quan l'aigua arribi al punt d'ebullició, la granota intentarà saltar, però no serà capaç de fer-ho perquè les seues forces s'hauran esgotat en el procés d'adaptació i acabarà, literalment, cuïta. Aquesta faula, ideada pel filòsof francès Olivier Clerc, té la seua base en una llei física real i, aplicant-la a l'ésser humà, fa referència al desgast emocional que es genera quan ens trobem atrapats en situacions de les quals creiem impossible poder escapar.

Adaptar-se a una situació negativa que molt a poc a poc genera un malestar cada cop

més gran fa que normalitzem la situació, sense ser conscients que les conseqüències poden ser catastròfiques. Si apliquéssim la faula a la situació política que vivim des de fa dècades a Catalunya, una comunitat controlada i governada per partits nacionalistes, podríem visualitzar una gran bassa atapeïda de granotes bullides.

Una bassa que s'ha anat convertint en un llac gràcies a l'aportació de diversos rierols en els quals tradicionalment xipollejaven granotes de diferents colors –roges, morades i blaves–, mides i gèneres. Totes elles van tenir molt temps per saltar abans d'arribar a la bassa, però es van deixar atrapar perquè van arribar al fangar per veure què és el que s'hi còia, i es van coure.

La pregunta és: per què no van saltar de la bassa? Segurament es van deixar portar i van preferir adaptar-se a l'ambient

perquè resultava més còmode. Era molt més rendible adaptar-se al paisatge monocolor de granotes coronades que continuar sent les bèsties rares del lloc.

Així, el nacionalisme monocromàtic mai no ha deixat de controlar la graduació de la temperatura de l'aigua amb els fogons, apujant a poc a poc la temperatura i esperant pacientment el moment en el qual portar l'aigua a l'ebullició. Qualsevol català que hagi passat una temporada –més o menys llarga– fora de la seua comunitat, que hagi viscut i treballat en algun altre lloc del món, quan torna a casa, es troba que impera un sistema institucional monolític que considera que Espanya i els espanyols són els seus enemics, i, si vol continuar formant part del paisatge, el que ha de fer és integrar-se i mimetitzar-se, callar i convertir-se. Altrament, el risc a ser assenyalat i menyspreat, silenciats i arraconats està assegurat. A aquesta situació no s'ha arribat de la nit al dia, no. Com passa amb l'aigua on es couen les granotes, el procés

porta el seu temps, però l'èxit està assegurat. El secret està en el fet de mantenir el foc sempre encès: bé amb l'exaltació d'allò "propi", com a factor diferencial, o bé amb el victimisme de ser atacats pel malvat enemic castellà.

Personalment, he arribat a la conclusió que la gent, com les granotes, no busca brega perquè sí. I, si no, pensin qui els havia de dir a la majoria de catalans que els partits "del seny" acabarien posant-se d'acord amb els més antisistemes, amb aquells que sempre van considerar un perill per al seu estatus.

Qui li havia de dir a la gent de Catalunya que sempre va votar per costum i no per convicció que els hereus polítics del pujolisme organitzarien un cop d'estat des de les institucions catalanes que ells mateixos han estat ocupant des que hi

ha democràcia, i qui els havia de dir que aquests gens honorables lladres de molt més del 3% que anaven a liderar un cop institucional, a veure si així, proclamant la independència, es deslliuraven de les seues malifetes i de passada, de la presó.

La teoria de la granota bullida explica amb absoluta simplicitat l'èxit que ha tingut la doctrina nacionalista entre la prole de granotes que alguna vegada va ser lliure i alegre. Jo em resisteixo a perdre l'esperança que aquelles poques granotes que sí que van saltar a temps i caminem per allí escampades desallotgem els fogoners i netegem i refresquem la bassa.

Perquè mentre hi hagi una sola granota que nadi a contracorrent, hi ha l'esperança d'un menú més variat, més enllà de les anques de granota.

El nacionalisme monocromàtic mai no ha deixat de controlar la graduació de la temperatura de l'aigua, apujant-la a poc a poc